

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж к 8/2014
21.10.2014. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић-Дичић, председника већа, Биљане Синановић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету предлагача Љ.Н., одлучујући о жалби предлагача, изјављеној против решења Вишег суда у Јагодини Р4 К бр. 1/14 од 28.07.2014. године, у седници већа одржаној дана 21.10.2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ жалба предлагача Љ.Н. и **ПРЕИНАЧУЈЕ** решење Вишег суда у Јагодини Р4 К бр. 1/14 од 28.07.2014. године, тако што се **УТВРЂУЈЕ** да је предлагачу Љ.Н. повређено право на суђење у разумном року у поступку пред Основним судом у Јагодини у предмету 4К. бр. 375/10.

НАЛАЖЕ СЕ Основном суду у Јагодини окончање кривичног поступка у предмету 4К бр. 375/10 у најкраћем року.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду због утврђене повреде права и одређује се да ће се одлука Врховног касационог суда, као вид сатисфакције, објавити на сајту Врховног касационог суда.

Образложење

Решењем Вишег суда у Јагодини Р4 К бр. 1/14 од 28.07.2014. године, одбијен је захтев предлагача Љ.Н. за заштиту права на суђење у разумном року у кривичном поступку који се води пред Основним судом у Јагодини у предмету 4К. бр. 375/10, којим је тражио да суд утврди повреду права, наложи отклањање повреде окончањем поступка и досуди подносиоцу захтева примерену накнаду у висини од 500.000,00 динара.

Против наведеног решења, жалбу је поднео предлагач Љ.Н., због битних повреда одредаба парничног поступка, непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се побијано решење укине или преиначи.

Поступајући по жалби предлагача у смислу члана 86. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/2008...101/2013), Врховни касациони суд је одржао седницу већа, па је нашао:

Жалба је основана.

Према члану 32. став 1. Устава Републике Србије свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Према члану 8в. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова, на поступак за заштиту права на суђење у разумном року сходно се примењују одредбе Закона о ванпарничном поступку, а Закон о ванпарничном поступку у члану 30. став 2. прописује сходну примену Закона о парничном поступку, у оним областима које нису регулисане тим законом.

Члан 14. Законика о кривичном поступку прописује да је суд дужан да кривични поступак спроведе без одуговлачења и да онемогући сваку злоупотребу права усмерену на одуговлачење поступка.

Трајање кривичног поступка и појам разумног трајања судског поступка је релативна категорија која зависи од низа чинилаца које је потребно ценити у сваком појединачном случају, а пре свега од сложености чињеничних и правних питања у конкретном предмету, понашања подносиоца захтева као странке у поступку, поступања надлежних судова који воде поступак и природе захтева односно значаја права за подносиоца захтева.

Према стању у списима, у предмету Основног суда у Јагодини 4К 375/10, извршено је спајање више кривичних поступака који су вођени против окривљеног Љ.Н. и окривљеног З.Ш., и то решењем Општинског суда у Јагодини Кв. Број 314/08 од 01.10.2008. године.

Наиме, против окривљеног Љ.Н. и окривљеног З.Ш. вођен је кривични поступак по оптужници Општинског јавног тужилаштва у Јагодини Кт. бр. 450/06 од 06.07.2007. године због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. КЗ у вези са чланом 33. КЗ, а против окривљеног Љ.Н. и због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. КЗ. Такође, против окривљеног Љ.Н. вођен је поступак по оптужници Општинског јавног тужилаштва у Ћуприји Кт. бр. 73/08 од 06.03.2008. године, због кривичног дела навођење на оверавање истинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ, као и поступак по оптужници Општинског јавног тужилаштва у Јагодини Кт. бр. 474/06 од 23.01.2008. године, која је подигнута против окривљених З.Ш. и Љ.Н. због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. КЗ у вези са чланом 33. КЗ.

Одлуком Окружног јавног тужилаштва у Јагодини Ктр. Бр. 121/08 од 11.03.2008. године, поступање по оптужници Ктр. 450/06 уступљено је на

надлежност Општинском јавном тужилаштву у Ћуприји. Одлуком Ктр 78/08 од 14.02.2008. године, оптужница Кт. 474/06 уступљена је такође на надлежност Општинском јавном тужилаштву у Ћуприји. Како је 01.01.2010. године престало да постоји Општинско јавно тужилаштво у Ћуприји, наведени оптужни акти прелазе у надлежност Основног јавног тужилаштва у Параћину, које је дана 22.04.2013. године одустало од кривичног гоњења против окривљених З.Ш. и Љ.Н. због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. у вези са чланом 33. КЗ те због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. КЗ против окривљеног Љ.Н., док је у осталом делу прецизиран оптужни акт тако што је окривљенима стављено на терет продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ у вези са члановима 33. и 61. КЗ, те кривично дело навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ у односу на окривљеног Љ.Н.. Дана 02.06.2014. године Основни јавни тужилац у Параћину одустао је од кривичног гоњења против окривљених З.Ш. и Љ.Н. због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. у вези са члановима 33. и 61. КЗ, док је остао при кривичном гоњењу окривљених због кривичног дела навођења на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ.

Из списка предмета се такође утврђује да је у току кривичног поступка пред Основним судом у Јагодини у предмету 4К 375/10, главни претрес заказиван 25 пута и то један главни претрес у току 2007. године, који није одржан, у току 2008. године три главна претреса, од којих је један одржан а два неодржана, у току 2009. године заказана су четири главна претреса, од којих је само један одржан, а три неодржана, у току 2010. године заказана су два главна претреса од којих ни један није одржан, у току 2011. године један главни претрес који није одржан, у току 2012. године два главна претреса од којих ниједан није одржан, 2013. године шест главних претреса од којих су два одржана а четири неодржана, а у току 2014. године шест главних претреса од којих су четири одржана а два неодржана.

Дакле, из наведеног произилази да је у предмету 4К 375/10 Основног суда у Јагодини главни претрес од 2007. до 2014. године одлаган 17 пута, и то три пута због недоласка окривљеног Љ.Н. који је уредно позван и који се није одазвао позиву суда нити свој изостанак оправдао, два пута због спречености поступајућег судије, два пута због недоласка окривљеног З.Ш. или његовог браниоца, једном због захтева браниоца окривљеног З.Ш. да се прибави извештај и утврди ко је овлашћено лице за заступање оштећеног АД П. Ј., три пута због недоласка Основног јавног тужиоца у Параћину, једном због недостављања налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, једном због прецизирања оптужног акта ОЈТ Параћин који је уручен окривљенима на главном претресу, два пута због захтева окривљеног Љ.Н. за изузеће поступајућих судија и председника суда, те једном због захтева окривљеног Љ.Н. за изузеће вештака и

због захтева за спајање, раздвајање поступака поднетих од стране окривљених и њихових бранилаца.

Имајући у виду чињеницу да је у овом кривичном предмету главни претрес од 2007. године до краја 2012. године заказан свега тринаест пута, те да је за ових шест година одржано свега два главна претреса, док остали нису одржани, при чему су главни претреси одлагани, између осталог, због недоласка Основног јавног тужиоца у Параћину, због захтева за спајање и раздвајање поступака, због спречености поступајућег судије, као и због прибављања извештаја у циљу утврђивања ко је овлашћено лице за заступање оштећеног АД П. Ј., при чему очигледно нису предузимане све дисциплинске мере у циљу одржавања главног претреса, односно нису коришћене све процесне могућности за заказивање и одржавање главног претреса, то је нејасан став првостепеног суда да се трајање овог поступка од 2007. године до данас не може сматрати неразумним, те да је дужина трајања поступка у великој мери узрокована радњама самог окривљеног Љ.Н..

По оцени Врховног касационог суда приликом оцене да ли је конкретни кривични поступак вођен у разумном року или не, треба узети у обзир целокупни период трајања кривичног поступка од подношења оптужнице Општинског јавног тужилаштва у Јагодини Кт. број 450/06 од 06.07.2007. године, те чињеницу да поступак у овој кривично-правној ствари још увек није окончан. При томе је евидентно да је у конкретном случају, имајући у виду кривична дела која су окривљенима стављена на терет, надлежни суд требало да расправи и оцени низ сложених чињеничних питања и спроведе доказни поступак, те да је било потребно извести више вештачења и саслушати више лица у својству сведока, како је то првостепени суд и констатовао у побијаном решењу. Међутим, по оцени овога суда, имајући у виду да се у конкретном случају ради о свега двојици окривљених, а посебно чињеницу да је прва оптужница поднета 06.07.2007. године, то у конкретном случају сложеност поступка не може представљати прихватљиво оправдање, имајући у виду да кривични поступак у овом предмету још увек није окончан.

Из свега наведеног произилази да је у конкретном случају разлог дугог трајања првостепеног поступка управо неефикасност и неактивност првостепеног суда, те чињеница да суд није користио све процесне могућности за заказивање и одржавање главног претреса, нити је водио довољно рачуна о процесној дисциплини странака. На то указује, између осталог, и изостанак јавног тужиоца, односно његов недолазак на три главна претреса, а посебно чињеница да првостепена пресуда није донета ни након више од седам година од подношења оптужнице, те је очигледно да је у конкретном случају учињена повреда права подносиоца жалбе на суђење у разумном року.

Стога је Врховни касациони суд преиначио првостепено решење тако што је утврдио да је подносиоцу жалбе повређено право на суђење у разумном року зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије.

Имајући у виду да је сврха заштите права на суђење у разумном року из члана 8а. и 8б. Закона о уређењу судова убрзање поступка, то је овај суд наложио првостепеном суду окончање поступка у најкраћем року.

Приликом доношења одлуке, Врховни касациони суд је имао у виду и одредбу члана 8б. Закона о уређењу судова, којом је прописано да, ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан – може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року.

Међутим, како одређивање најкраћег рока у коме ће првостепени суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року, те објављивање одлуке на сајту Врховног касационог суда, представља по оцени овога суда довољан вид сатисфакције за учињену повреду права на суђење у разумном року, то је одбијен као неоснован захтев предлагача за накнаду штете због утврђене повреду права на суђење у разумном року.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 401. став 1. тачка 3. Закона о парничном поступку, те члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Записничар - саветник
Снежана Меденица,с.р.**

**Председник већа - судија
Радмила Драгичевић-Дичић,с.р.**